

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. ve věci

žalobkyně: **T. N. N.**
zastoupená JUDr. Hugem Körblem, advokátem,
sídlem Hybernská 20, 110 00 Praha 1,

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4,

o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 26. 5. 2021 č. j. MV-56597-5/SO- 2021, ve věci
povolení k dlouhodobému pobytu,

takto:

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 26. 5. 2021 č. j. MV-56597-5/SO- 2021 **se zrušuje** a věc se **vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 13 200 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobkyně JUDr. Hugo Körbla, advokáta se sídlem Hybernská 20, 110 00 Praha.

Odůvodnění:

Žalobní body a stanovisko žalovaného:

1. Žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 21. 6. 2021 se žalobkyně domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 26. 5. 2021, č. j. MV-56597-5/SO-2021, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo vnitra“), ze dne 18. 11. 2019, č. j. OAM-31951-9/DP-2019, jímž bylo zastaveno řízení ve věci žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem studia, neboť ji žalobkyně podala po uplynutí lhůty pro její podání, v době, kdy byl pobyt žalobkyně již ukončen, a k podání žádosti o prodloužení tak nebyla oprávněna.
2. Žalobkyně uvedla, že v souladu s ustanovením § 47 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) uvedla důvody pozdní žádosti, kterou bylo její onemocnění. Ministerstvo vnitra mělo buď jejím důvodům uvěřit, nebo vyzvat k jejich prokázání, což se nestalo, když důvod pozdě podané žádosti spočívající v jejím onemocnění dílem pominulo, dílem mu neuvěřilo, a nedoložení podkladů považovalo za vnitřní vztah mezi žalobkyní a jejím zmocněncem, který měl onemocnění doložit. Žalovaná absenci výzvy pominula. Tím řízení zatížila vadou v podobě nezákonného postupu, což vede k nezákonnosti rozhodnutí. Žalobkyně proto navrhla zrušení jak napadeného rozhodnutí, tak rozhodnutí prvostupňového.
3. Žalovaná s žalobou nesouhlasila a navrhla její zamítnutí, když obě rozhodnutí jsou zákonná a argumenty žalobkyně liché. Žalobkyně nesplnila svou povinnost prokázat svá tvrzení. Správní orgán prvního stupně není povinen vyzývat účastníka řízení k prokázání všech jeho tvrzení. Tvrzení žalobkyně o jejím onemocnění nebylo v prvostupňovém řízení nijak prokázáno.

Posouzení krajským soudem:

4. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí žalované žalobkyni, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
5. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobkyně požádala dne 18. 9. 2019 o povolení k dlouhodobému pobytu z důvodu studia. K žádosti přiložila dopis psaný vietnamským jazykem, předložený do češtiny, ve kterém uvedla, že do České republiky přicestovala dne 15. 4. 2019 za účelem studia. Od 23. 4. 2019 do 31. 8. 2019 absolvovala intenzivní kurz českého jazyka. V následujících dvou týdnech byla nemocná, stejně jako její kamarádka, měla kašel, byla nachlazená, nikam nechodila. Když podala žádost dne 17. 9. 2019 o prodloužení pobytu na území České republiky, zjistila, že její žádost byla ukončena 31. 8. 2019, což ji „šokovalo“, protože měla platnost víza v cestovním pasu 30. 9. 2019. Na území České republiky chce pobývat a studovat.
6. Dne 18. 11. 2019 ministerstvo vnitra zastavilo řízení o žádosti žalobkyně ze dne 18. 9. 2019, neboť žádost podala po skončení platnosti dosavadního povolení k dlouhodobému pobytu, který skončil dne 2. 9. 2019. Ministerstvo vnitra nepovažovalo za důvod nezávislý na vůli žalobkyně studium intenzivního kurzu. Onemocnění není relevantní, neboť dle svého vyjádření měla být nemocná v průběhu září, tedy po uplynutí lhůty k podání

žádosti. U žalobkyně tak byly naplněny předpoklady zastavení řízení o žádosti podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců.

7. Proti rozhodnutí o zastavení řízení podala žalobkyně dne 20. 3. 2021 odvolání. Důvody zmeškání lhůty pro podání žádosti řádně uvedla. Nebylo přihlédnuto k tomu, že podle obsahu je dopis žalobkyně žádostí o navrácení lhůty v předešlý stav. Žalobkyně nebyla poučena o svých právech a povinnostech, ač být poučena měla. Zdůraznila, že žádost podala o pouhých 16 dnů později, což je doba zanedbatelná ve vztahu k důsledkům zastavení řízení pro žalobkyni. Odvolání následně doplnila tak, že ve spise se nenachází lékařské potvrzení ze srpna 2019 o jejím onemocnění, ač mělo být jejím zmocněncem založeno. Lékařskou pomoc vyhledala poté, co na konci srpna 2019 onemocněla, s čímž si nedokázala poradit, a proto odjela za svou tetou do Milevska, kde ji vyhledaný lékař doporučil klid na lůžku, s tím, že onemocnění je virového charakteru. Podle žalobkyně jí její nemoc bránila v podání žádosti a šlo o důvod pozdního podání na její vůli nezávislý. Pokud měl správní orgán pochybnosti, měl žalobkyni vyzvat k prokázání jejího tvrzení o onemocnění. Kromě dalších důkazních návrhů žalobkyně předložila lékařskou zprávu Polikliniky Milevsko s. r. o., lékařská pohotovostní služba, ze dne 24. 8. 2019, podle kterého u ní byla diagnostikována viróza a akutním katar horních cest dýchacích, s předpokládanou dobou léčení 2 – 4 týdny.
8. Následně rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím. Nepřisvědčila argumentaci o zanedbatelnosti doby, o kterou se žalobkyně s podáním žádosti opozdila. Pokud byla na přelomu srpna a září zdravotně indisponována, mohla žádost podat i zmocněnou osobou. Z internetových stránek ministerstva vnitra mohla zjistit, že osobní podání žádosti se vyžaduje pouze u žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo vydání povolení k dlouhodobému pobytu, z čehož logicky vyplývá, že osobní účast není vyžadována v případě žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu. O prodloužení nadto mohla požádat kdykoliv ve 120 dnech před skončením doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, což je doba dostatečně dlouhá. Studium jazyka není důvod na vůli žalobkyně nezávislý. Z lékařské zprávy nevyplývá hospitalizace nebo onemocnění charakteru zabraňujícího žalobkyni po celou dobu 120 dnů žádost podat. Žalobkyně si měla podmínky pro podání žádosti o předmětné pobytové oprávnění buď zjistit ze zákona, nebo požádat o právní pomoc, a svou neznalost nepřenášet na správní orgán. Měla si být vědoma toho, do kdy je povinna žádost podat. Ohledně onemocnění mohla kontaktovat správní orgán např. telefonicky, což neučinila. Žádost neobsahovala žádost o navrácení lhůty v předešlý stav, a proto nemělo ministerstvo vnitra povinnost se s takovou žádostí vypořádat. Žalobkyně předložila lékařské potvrzení o onemocnění až v odvolacím řízení, tedy po koncentraci podle § 82 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., (dále jen „správní řád“). To, že měl doklad předložit její tehdejší zástupce, je pouze vnitřním vztahem mezi žalobkyní a zmocněncem.
9. Podle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, *žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo o prodloužení doby jeho platnosti je cizinec povinen podat nejpozději před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 90 dnů nebo platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, nejdříve však 120 dnů před uplynutím jeho platnosti.* Podle třetího odstavce téhož ustanovení, *zabránil-li včasnému podání žádosti podle odstavce 1 nebo 2 nebo odstavce 6 písm. b) důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec oprávněn tuto žádost podat do 5 pracovních dnů po zániku*

těchto důvodů. V odůvodněných případech může cizinec žádost podat i dříve, než je uvedeno v odstavci 1. Důvody pro pozdější podání žádosti podle věty první a pro dřívější podání žádosti podle věty druhé je cizinec povinen ministerstvu sdělit nejpozději při podání žádosti a na jeho výzvu tyto důvody prokázat (podtržení provedl krajský soud).

10. Podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, *usnesením se také zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec podal žádost o prodloužení doby platnosti a doby pobytu na území na dlouhodobé vízum, žádost o povolení k dlouhodobému pobytu nebo žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu v době, kdy k tomu není oprávněn; to neplatí, pokud je o dříve podané žádosti rozhodováno poté, co začala běžet lhůta, v níž byl cizinec oprávněn tuto žádost podat.*
11. Mezi účastníky není sporné, že žalobkyně žádost o povolení k dlouhodobému pobytu podala až dne 18. 9. 2019, tedy až po skončení platnosti dosavadního povolení k dlouhodobému pobytu dne 2. 9. 2019, a tedy po uplynutí zákonné lhůty. Rovněž tak není sporné, že ministerstvu vnitra sdělila důvod pozdějšího podání žádosti, kterým bylo akutní virové onemocnění.
12. Podle žalované zůstalo toto tvrzení neprokázáno a předložený důkaz – lékařské potvrzení – byl žalobkyní předložen pozdě, po uplynutí koncentrace podle § 82 odst. 4 správního řádu.
13. Žalovaná se v tomto mýlí, neboť přehlédla úpravu postupu správního orgánu v takovém případě, vyplývající ze shora citovaného § 47 odst. 3 poslední věta zákona o pobytu cizinců, ukládajícího cizinci důvody pozdějšího podání žádosti tvrdit, prokázat však až na výzvu správního orgánu. Tím je speciálně upraveno obecné pravidlo zakotvené v § 52 správního řádu, že účastníci správního řízení jsou povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení zásadně bez výzvy. Specialita úpravy zákona o pobytu cizinců vyplývá z 1 odst. 2 správního řádu, podle kterého *tento zákon nebo jeho jednotlivá ustanovení se použijí, nestanoví-li zvláštní zákon jiný postup*. Pokud tedy ministerstvo vnitra považovalo za podstatné, aby žalobkyně prokázala své tvrzení o onemocnění, které ji bránilo podat žádost včas, bylo povinno ji k tomu vyzvat. Pokud tak neučinilo, zatížilo řízení vadou, která mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť žalobkyně by tak o nutnosti jej prokázat věděla a mohla lékařské potvrzení z 24. 8. 2019 předložit již v řízení v prvním stupni a splnit svou povinnost vyplývající z § 47 odst. 3 poslední věta zákona o pobytu cizinců splnit. Žalovaná tuto vadu řízení nenapravila, ač byla v odvolání žalobkyní namítána, a s poukazem na koncentraci důkazních návrhů podle § 82 odst. 4 správního řádu k lékařskému potvrzení nepřihlédla, ač při absenci obligatorní výzvy nemůže uvedená koncentrace nastat, když nezákonný postup ministerstva vnitra nemůže být k tíži žalobkyně. Tím své rozhodnutí rovněž zatížila vadou, která mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí a je tedy podřaditelná pod ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., což žalobkyně v žalobě důvodně namítla.
14. Napadené rozhodnutí je nezákonné i v posouzení vlivu onemocnění žalobkyně na možnost podat předmětnou žádost včas, jak žalobkyně v žalobě rovněž důvodně tvrdila. Z lékařského potvrzení vyplývá, žalobkyně byla nemocná nejméně od 24. 8. 2019 a onemocnění trvalo i dne 2. 9. 2019, kdy žalobkyni lhůta pro podání žádosti uplynula.

Konstantní judikatura správních soudů dovodila, že nemoc lze považovat za důvod na vůli cizince nezávislý ve smyslu § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, bránící podat včas žádost, jde – li např. o nemoc, pro kterou je vystavena pracovní neschopnost. V každém případě je nutno při zjišťování skutkového stavu postupovat zvláště pečlivě, neboť záporné rozhodnutí má pro cizince zvláště závažné důsledky (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Azs 62/2014 – 31, zejm. body 26 a 28 odůvodnění, nebo rozsudek ze dne 10. 6. 2022, č. j. 4 Azs 21/2020-55, bod 37 odůvodnění a zde citovaná judikatura). Žalovaná v rozporu s touto judikaturou nepovažovala onemocnění žalobkyně za důvod bránící ji podat předmětnou žádost včas, aniž by se jakkoliv blíže zabývala charakterem onemocnění, pouze s poukazem na to, že žádost mohla být podána i dříve, před nástupem onemocnění. Takový argument však není relevantní, neboť ani ze zákonné úpravy, ani z judikatury nevyplývá, že by důvod bránící podat žádost měl být přítomen po celou dobu lhůty pro její podání či po nějakou její specifickou část. Podle názoru soudu pro vznik oprávnění podat žádost v náhradní lhůtě podle druhé věty citovaného § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců postačí, pokud je takový důvod přítomen nejméně poslední den lhůty pro podání žádosti, což vyplývá z požadavku na nezávislost tohoto důvodu na vůli cizince. Cizinci pro podání žádosti svědčí celá lhůta, tedy včetně posledního dne. Zabrání – li včasnému podání žádosti důvod, který vznikl nezávisle na jeho vůli, tedy nečekaně, bez možnosti mu ze strany cizince zabránit, může takový důvod vzniknout i tento poslední den, který však cizinec zásadně k dispozici pro včasné podání žádosti má. Výklad žalované je proto nezákonný.

15. Krajský soud pro důvodnost žalobních námitek napadené rozhodnutí zrušil postupem podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V následujícím řízení žalovaná přihlédne k lékařskému potvrzení, které žalobkyně předložila, a bude se zabývat tím, zda onemocnění žalobkyně bylo takového charakteru, že jí zabránilo podat žádost včas, a vzniklo jí tak oprávnění podat žádost v náhradní lhůtě podle druhé věty § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců; zohlední přitom mantinely, které pro toto posouzení vytyčila výše citovaná judikatura.
16. Žalobkyně navrhla zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně, což je postup předvídaný ustanovením § 78 odst. 3 s. ř. s., krajský soud však pro tento postup neshledal důvod, a proto tak nepostupoval; o návrhu nerozhodl, neboť domáhat se zrušení rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které předcházelo napadenému rozhodnutí, není procesním právem žalobce (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, č. j. 1 As 60/2006 – 106).
17. Vzhledem k tomu, že v řízení byla plně procesně úspěšná žalobkyně, vzniklo jí v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, k jejichž náhradě soud žalovanou zavázal. Náklady řízení žalobkyně představují zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3.000,- Kč, dále odměna ze zastoupení advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve výši 3.100,- Kč, podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to za tři úkony právní služby, příprava převzetí zastoupení, sepsání žaloby a vyjádření ke stanovisku žalované podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky a třikrát režijní paušál ve výši 300,- Kč za každý z těchto úkonů právní služby podle § 13 odst. 3 vyhlášky. Všechny tyto náklady řízení podle obsahu spisu žalobkyni prokazatelně vznikly a jedná se o náklady nezbytně nutné k uplatnění jejího práva. Soud proto

žalovanou k jejich zaplacení zavázal, a to k rukám zástupce žalobkyně podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu ve spojení s ustanovení § 64 s. ř. s. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s ustanovení § 160 odst. 1 občanského soudního řádu, neboť tato lhůta je přiměřená možnostem žalované.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 31. srpna 2022

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu